

Lớp Phật Pháp Buddhaddhamma
Giáo trình TƯƠNG ƯNG BỘ – SAMYUTTANIKĀYA

Bài học ngày 21.8.2021

NGŨ LÀ KHÔNG ĐÁNG KỂ VẬY MÀ ĐÁNG KỂ
Kinh Danh (Nāmasuttam)

CHƯƠNG I. TƯƠNG ƯNG CHƯ THIÊN, PHẨM THẮNG (S.i, 39)

Có những thứ trong đời thoát nghe thì rất tầm thường bé nhỏ nhưng khi xét kỹ thì lại ảnh hưởng rộng lớn vô cùng. Những câu hỏi trong bài kinh này mới nghe dường như nói về cái gì phi thường chưa từng được biết: cái gì trên tất cả, bao trùm tất cả? Thế nhưng câu trả lời của Bạc Đại Giác khiến chúng ta bất ngờ: chính là tên gọi. Trước khi biết thực tướng thì phải có tên gọi. Dù đó là bản thể hay thi thiết, vô vi hay hữu vi, hữu danh hữu thực hoặc hữu danh vô thực. Tên gọi để lại ấn tượng ban đầu mà ngay cả cái tên dường như vô nghĩa là “vô danh”.

Tên gọi là tục đế, chế định, quy ước nhưng không vì vậy mà vô nghĩa.

Đức Phật trả lời do duyên câu hỏi được nêu nhưng không vì sự đối ứng mà không mang ý nghĩa để chiêm nghiệm.

Nhận biết ảnh hưởng thật sự của cái gì đó thì chúng ta sẽ không rơi vào trường hợp quá nặng lòng hay quá xem thường. Thái độ đó thật sự cần cho cuộc sống.

Kinh Văn

[Vị Thiên]

**“Kimsu sabbam addhabhavi
kismā bhiyyo na vijjati;
Kissassu ekadhammassa, s
abbeva vasamanvagū”ti**

-- Vật gì thắng tất cả?
Vật gì không số hơn?

*Và có một pháp nào,
Mọi vật đều tùy thuộc?*

[Đức Phật]

**“Nāmaṃ sabbaṃ addhabhavi,
nāma bhiyyo na vijjati;
Nāmassa ekadhammassa,
sabbeva vasamanvagū”ti.**

*-- Danh vượt thắng tất cả,
Danh không số nào hơn,
Chính danh là một pháp,
Mọi vật đều tùy thuộc.*

Bản hiệu đính:

[Vị Thiên]

*Cái gì trên tất cả?
Cái gì trùm phủ khắp?
Cái gì riêng chính nó?
Lại chi phối tất cả?*

[Đức Phật]

*Tên gọi, trên tất cả
Tên gọi, trùm phủ khắp
Tên gọi, chính tự nó
Chi phối mọi sự vật.*

nāma = định danh, tên gọi

sabba = tất cả

addhabhavi = (abhibhavati) = thù thắng

bhiyyo = vượt trội, cao hơn

vijjati = tìm thấy, tồn tại

ekadhamma = một pháp, tự nó, chính riêng pháp ấy

sabbeva (sabba+eva) = tất cả

vasamanvagū (vasa= anvagū) = chi phối, ảnh hưởng, kiểm soát.

Thích nghĩa

Tên gọi hay định danh tuy chỉ là thi thiết nhưng có sức chi phối tất cả pháp. Pháp tồn tại do nhận thức. Sự nhận thức khởi sự từ tên gọi. Sớ giải đề cập đến hai trường hợp định danh: Một là gọi do đặc tính tự nhiên (opapātikena) _ thí dụ: bánh xèo, bánh phồng; hai là do đơn thuần đặt định mà không có nghĩa gì (kittimena) _ thí dụ: bánh bò, bánh nậm. Hoặc ngay cả trường hợp gọi cái gì đó “vô danh” (anāmakotveva tassa nāmaṃ hoti) thì cũng là tên gọi. Nói một cách ngắn gọn tên gọi là quy định pháp nào đó để nhận biết. Nhận biết là năng tri, cái được biết là sở tri. Sở tri của tâm thức tạo thành thế giới muôn màu muôn vẻ khởi sự từ tên gọi, xác lập phạm trù do tên gọi, tạo thành ấn tượng sơ khởi từ tên gọi.

Dịch giả: Hoà Thượng Thích Minh Châu
Biên soạn Giáo trình: Tỳ kheo Giác Đăng

-ooOoo-

1. Nāmasuttaṃ [Mūla]

61. “Kiṃsu sabbam addhabhavi [anvabhavi (sī.)], kismā bhiyyo na vijjati; Kissassu ekadhammassa, sabbeva vasamanvagū”ti [vasamaddhagū (ka.)].

“Nāmaṃ sabbam addhabhavi, nāmā bhiyyo na vijjati; Nāmassa ekadhammassa, sabbeva vasamanvagū”ti.

1. Nāmasuttavaṇṇanā [Aṭṭhakathā]

61. Addhavaggassa paṭhame **nāmaṃ sabbam addhabhavīti** nāmaṃ sabbam abhibhavati anupatati. Opaṭikena vā hi kittimena vā nāmena mutto satto vā saṅkhāro vā natthi. Yassapi hi rukkhassa vā pāsāṇassa vā “idaṃ nāma nāma”nti na jānanti, anāmakotveva tassa nāmaṃ hoti. Paṭhamam.